

DPR-552-04/07-03

DPR-552-04/07-04

Zagreb, 11. rujna 2007.

radio@radioimotski.hr

pajo@kraljeviulice.com

EPSA Čakovec, Ivana pl. Zajca 43
Merkator, Osijek

PREDMET: zaštićenost djece u manifestaciji «Maraton beba»

– *Preporuka, dostavlja se*

Poštovani,

Ured pravobraniteljice za djecu primio je nekoliko prijava vezanih uz «maraton beba» u kojima podnositeljice pitaju krši li ova manifestacija prava djece te izražavaju svoje negodovanje usmjereno ovakvom događaju pri čemu spominju: «maraton beba» u organizaciji Radio Imotskog u Imotskom, Cest is d'best u Zagrebu u organizaciji «Kraljeva ulice», Merkator u Osijeku i «maraton» u organizaciji EPSA-e u Čakovcu.

Ured pravobraniteljice za djecu je izuzetno zainteresiran za rani razvoj i utjecaje na djecu najmlađe dobi te podupire projekte i nastojanja koji su usmjereni istome kao npr. UNICEF-ov projekt «Prve tri su najvažnije». Činimo to stoga što, osim što Ured, u kontekstu Konvencije o pravima djeteta, vjeruje i naglašava važnost ranog razvoja i maksimalnog respektiranja osobnosti male djece kao i njihova dostojanstva, o važnosti svega toga govore i znanstvena istraživanja iz tog područja. Istodobno Ured podupire svaku akciju kojoj je cilj učiniti djecu vidljivijima u društvu i «podsjetiti» građane na njih i njihova prava.

Što se tiče «maratona beba» činjenica jest da «bebe», a prema novinskim člancima, radi se i o djeci mlađoj od dvije godine, ne donose same odluku o ovakvom sudjelovanju. Također mogu zabrinjavati higijenski i zdravstveni aspekti «natjecanja» kao i pitanje dostojanstva malog djeteta koje je iz pozicije «visine gležnja odraslih» izloženo navijanju, smijehu, skandiranju, vikanju, koje ne razumije što se oko njega događa, a u tome sudjeluje. Mamiti dijete slatkišima i njegovim igračkama je također upitno kao i svoditi dijete na sredstvo zabave odraslih (pa bilo njih i 4000), jednako kao što je u ovakvim situacijama upitna i relevantnost suglasnosti roditelja o sudjelovanju beba.

Nameće nam se tu i pitanje dostojanstva tako malog djeteta, unatoč pristanku roditelja, kao i temeljno pitanje: što je u ovakvoj manifestaciji za tu malu djecu dobro i korisno?

Vezano uz prethodno zatražili smo mišljenje o tome na Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u UNICEF-u kao organizaciji koja i sama promiče vidljivost djece u društvu kao što organizira manifestacije u kojima se djeca natječu u motoričkim aktivnostima i od stručnjaka pojedinaca.

Iz primljenih stajališta proizlazi protivljenje ovoj manifestaciji. Ono se argumentira neprimjerenošću manifestacije za djecu mlađu od tri godine u kognitivnom smislu, jer djeca ne mogu razumjeti bitne karakteristike situacije niti vlastitu ulogu u njoj, kao ni očekivanja i zahtjeve koji se pred njih postavljaju. Na emocionalnoj razini to može izazivati zbnunjenost i

uplašenost, posebice jer se radi o dobi kada se kod djece javlja tzv. «strah od stranaca». Strah dodatno pojačava i prisutnost velikog broja nepoznatih i bučnih odraslih osoba u publici - poznato je da je strah od nepoznatih osoba tipična razvojna karakteristika u ranoj dobi. U socijalnom smislu, forsiranje djece na sudjelovanje u takvoj manifestaciji od strane njima značajnih i bliskih osoba i načini poticanja i motiviranja koje odrasli pritom koriste mogu narušiti djetetovo povjerenje u druge ljude i ugroziti odnos roditelj-dijete.

Čak i ako ovi potencijalno štetni aspekti maratona beba, budući da se radi o jednokratnom događaju, ne ostavljaju dugoročne štetne posljedice, i dalje ostaje činjenica da maraton zasigurno ne donosi nikakve pozitivne efekte, jer se radi o manifestaciji koja je potpuno neprimjerena maloj djeci, njihovim potrebama i razvojnim karakteristikama.

Stoga cijeneći vaše aktivnosti i nastojanja usmjerena pojačavanju «vidljivosti» djece u društvu, preporučamo vam temeljem čl. 10. Zakona o pravobranitelju za djecu (NN 96/03) da u budućim akcijama u kojima su uključena djeca ne stavljate djecu u ulogu zabavljača odraslih i ne ističete pobjednike čime ćete štititi njihova prava i interese.

Također vas temeljem čl. 11. Zakona molimo da nas izvijestite o vašem stavu o ovoj preporuci.

S poštovanjem,

PRAVOBRANITELJICA ZA DJECU
Mila Jelavić, dipl. iur.